

XXVIII.

B e t æ n k n i n g

-over

Forslag til Lov om Forandring i Sognepræsternes Stilling til det almindelige Fattig- og Skolevæsen i Communerne udenfor Kjøbenhavn.

(Afgiven af Folkethingets Udvalg den 7de Marts 1865.)

Udvalgets øvrige Medlemmer ere fuldstændig enige med Forslagsstilleren om, at Sognepræsternes Deeltagelse i Fattigvæsenets Bestyrelse i Communerne kan bethdelig indskrænkes. Communerne have nu, ved Brugen af den Frihed, der fra 1841 har været dem givet med Hensyn til enbeet af deres egne Anliggendes Styrelse, lært at styre og lede disse Anliggender paa en forstandig og tilfredsstillende Maade, og Udvalget seer ikke, at Bestyrelsen af Fattigvæsenets Sager, der ere ligesaa reent communale som de øvrige Sager, der nu ere overgivne alene til Communerne selvvalgte Repræsentanter, medfører større Vanskelighed eller udfordrer et skarper Tilshyn fra Statens Side end Bestyrelsen af disse. Den samvittighedsfulde Opfyldelse af Communes Forpligtelse mod dens Fattige er derhos bedre sikret, naar Communalbestyrelsen selv gjennem sin Formand bærer det hele Ansvar for denne Forpligtelses Opfyldelse, end naar den kan sthyde sig ind under mulige Forsømmelser eller Feilgreb fra Sognepræstens Side. Da Sognepræsten imidlertid dog ifølge sin Stilling har særegen Leilighed til at komme til Kundskab om, hvorvidt de, der attraae Understøttelse, ere trængende til den, ansees det hensigtsmæssigt, at han vedbliver at have Sæde og Stemme i Forstanderskabet ved disse Sagers Behandling.

Derimod kan Fleertallet ikke følge Forslagsstilleren, naar han vil gjøre de samme Betragtninger gjældende med Hensyn til Sognepræsternes Stilling til Communerne Skolevæsen. Saaledes som det offentlige Skolevæsen endnu er ordnet her i Landet, er dette ikke en reent Communesag. Staten griber ind deri indtil de mindste Enkeltheder, og Præsternes Deeltagelse i Skolens Ledelse og Tilsynet med den er et væsentligt Led i dens hele nærværende Ordning. Om denne Ordning fremdeles er tidssvarende, er det formeentlig ikke her Stedet til nærmere at undersøge, thi det er under nærværende Sag det Afgjørende for Fleertallet, at en Forandring af Præstens Tilshyn og Ledelse af det offentlige Almue-skolevæsen kun bør skee samtidig med en omfattende Forandring i dette Skolevæsens hele øvrige Indretning i og for sig og i dets Stilling til Staten, og at en saadan Forandring i intet Fald hører hjemme i det foreliggende Lovforslag. Hermed er det imidlertid ikke udtalt, at Fleertallet vil tilraade at lade Sognepræsternes nuværende Deeltagelse i Bestyrelsen af Skolevæsenet aldeles urørt. Foredragelsen af Sagerne i Forstanderskabet, Protocolførelsen, Beslutningernes Udførelse, Correspondancen, Protocolernes Forvaring og Regnskabs Aflæggelse ere Forretninger, som der